

Monika Nemcová

Rozhovor s Lenkou Bídovou

- 22 rokov

- pochádza z Dolního Němčí, študuje právo v Brne, chystá sa na semester na Erasmus do Nórska

- vedúca folklórneho súboru Dolněmčan

Rozhovor trval približne 35-40 minút, odohral sa v kaviarni Falk, ktorú si ako miesto rozhovoru vybrala respondentka. Stretli sme sa pred kaviarňou, kde sme pri pohľade na seba usúdili, že bude príjemnejšie tykať si, vzhľadom na náš vek. Navrhla to Lenka. Rozhovor prebehol v uvoľnenej atmosfére.

Žiješ v Dolním Němčí celý život?

Áno.

A pochádza odtiaľ aj tvoja rodina?

Jo, všetci, komplet.

Máš nejakých súrodencov?

Jo, dve sestry, starší.

A oni tam žijú?

Jo, jo, už i zakládajú rodiny.

Aha, takže sa rozhodli ostať. A boli aj niekde mimo...?

Jenom na studiu. Jedna bola v Praze, ale taky jenom dojížděla a druhá byla na střední v Kroměříži. Potom studovala dálkově, ale žije v Dolním Němčí pořád.

Ako často jazdiš domov?

Téměř každý týden.

Plánuješ sa aj ty tam niekedy vrátiť a trebárs založiť si rodinu?

Momentálně ne, momentálně mám spíš vidinu, že budu někde jinde, kvůli práci, protože ta pracovní příležitost tam zas taková není, ale je to úplně ve hvězdách momentálně.

A kde sa tam dá zamestnať?

No, jako převážně tam jsou dělníci a takhle, protože jsou tam spíš jakoby firmy, které vyrábí nějaké součástky a jakoby takhle, ale co se týče takové té úřednické práce, tak přímo

v Dolním Němčí opravdu těch míst moc není. Tam jde spíš opravdu jakoby o místa na obci nebo v nějaké společnosti dělat účetní a takhle. Ale potom spíš lidé pracují v okolí, třeba v Uherském Hradišti a tak.

Takže vlastne dochádzajú?

Uhm, hodně.

Ako vyzerá tvoj víkend, keď ideš do Dolního Němčí?

No, já jezdím domů právě kvůli zkouškám souboru, které míváme každou sobotu, a jinak většinou přijedu v pátek večer, což toho moc nestihnu a věnuju se rodině, sobotu opět trávím většinou doma a opravdu jako převážná část toho víkendu je rodina a soubor.

Áké miesta v obci navštevuješ? Chodíš do nejakých podnikov?

Jsou tam hospody, do kterých se dá jít, je tam jeden klub. Já tam zase teď tak často nebývám, to bylo spíš, když jsem byla na střední ještě a měla jsem víc kamarádů v Dolním Němčí. Teď už je to spíš soustředěné na to Brno.

Sú tam nejaké podniky, kam chodia mladí, kategorizuje sa to podľa niečoho?

Mladí chodí převážně do toho klubu, ale jinak fakt prostě jenom hospody a kavárna nějaká a takhle.

Keď tam tráviš tie víkendy, tak navštevuješ aj nejaké kultúrne podujatia?

No, ono jakoby když jsou nějaké akce pořádané, tak to je buď teda obcí nebo nějakým spolkem a to bývá teda na kulturním domě nebo takhle a většinou jakože když mě to zajímá, tak tam jdu. Ale...ale jinak moc ne.

Videla som, že ste teraz mali ten Robfest?

Tak na tom jsem nebyla (smiech).

A čo skôr také tie tradičnejšie podujatia, ako napríklad Fašiang alebo Veľká noc?

Tak jakože co se týče takových těch klasických, jako folklorních akcí, tak to je převážně, že to pořádáme my jako soubor, anebo ve spolupráci s obcí, tak tam jako většinou musím být, nebo i chci, takže jo, tam se jako angažuju docela dost.

Ako dlho pôsobíš v súbore?

Jako taneční vedoucí to bude v květnu rok, ale jinak jakože do souboru chodím 7-8 let. Nějak od čtrnácti.

Čo Ťa k tomu doviedlo?

Hmm, jsem viděla vystoupení a líbilo se mi, jak tančí děcka a jako rodina nejsme založení nějak folklorně, a jakože to mně esteticky zapůsobilo a tak jsem se rozhodla tam začít chodit a bavilo mně to, takže...

Takže na pozícii vedúcej si rok. Bola si nejakou demokraticky zvolená, alebo si sa toho ujala?

No, ono je to u nás takové komplikovanější kvůli tomu, že je nás jako členů poměrně málo a docela zvláštností je i to, že my ve vedení jsme teď více-méně jako nejmladší členky, takže vedeme vlastně starší lidi. A jako je to smutné, ale bylo to spíš tak, jakože tam moc nebyli lidi, kteří by se toho ujali, takže jako to tak nějak demokraticky-nedemokraticky přešlo na nás. Ale nebyla jsem do toho donucena, určitě (smiech).

Ako sa teda delíte na tej pozícii vedenia?

No vlastně my jsme tam tři ve vedení s tím, že já mám na starosti taneční složku, takže když děláme nějaké vystoupení, tak určuju, co tam budeme tančit, samozřejmě s pomocí bývalých vedoucích. A pak vedu každý týden nácvik, kde prostě opakujeme ty pásma, které už umíme a snažíme se něco nového naučit, i zpěv a podobně.

Máte tieto schôdzky pravidelne každý týždeň?

Každou sobotu.

Mávate aj nejaké mimoriadne schôdzky, trebárs pred nejakými vystúpeniami?

Jo, když máme jet někam třeba na zájezd nebo na nějaké větší vystoupení, tak většinou bývají generálky, a to se odvíjí i podle toho, jestli máme nějakou muziku, třeba cizí pozvanou, aby nám hráli, tak se s nima potřebujeme sehrát, tak to bývají zkoušky častěji, třeba dva dny po sobě nebo delší a takhle.

A kde chodíte na tie vystúpenia?

Různě. Je to teda hlavně v okolí, a na takové ty jakože pravidelné akce, jako jsou Slavnosti vína v Uherském Hradišti, nebo třeba v okolních vesnicích. Ve Slavkově bývá Folklorní den, vždy jednou za rok. A pak jsou to ty naše obecní akce, jako je fašank, vánoční vystoupení nějaká, hody s právem jednou za dva roky, dožínky. A pak to záleží individuálně na tom, kam nás pozvou.

Takže vás pozývajú, alebo sa ozývate aj vy im?

Většinou dostaneme nějakou nabídku, protože jako nejsme moc schopní mít těch vystoupení hodně za rok. Takže to vychází většinou tak, že nás někdo osloví a na základě toho někam jedem.

Budete sa snažiť získať aj nových členov?

To se snažíme právě už docela dlouho, ale ono je tam podle mě teď takový jakoby věkový propad a takové hluché místo. Vlastně v Dolním Němčí funguje ještě Dolněmčánek, jako soubor, a tam jsou děti, je jim třeba od pěti let do dvanácti. A pak na ně přijde puberta, nebo ten Dolněmčánek už je pro ně, jakože už jsou na to moc velcí a náš soubor jakože bere většinou lidi tak od těch patnácti let nahoru a tam většinou vznikne takový ten okamžik, kdy ty děti se na to vykašlou a...

Už sa k tomu nevrátia.

Právě. A nejak jakože se nám nepodařilo najít způsob, jak je nalákat na to.

A budete sa o to aj nejak intenzívnejšie snažiť?

No my sme dělali náborů různé, že jsme měli plakáty třeba různě, do médií jsme to dávali, nebo do místního zpravodaje a tak. Nechávali jsme to vyhlášovat, že prostě aby věděli, kdy máme zkoušky, že sháníme nové členy, ale zatím to nebylo moc úspěšné.

Myslíš si, že takíto mladí ľudia sa k tomu cez tie médiá nejak dostanú?

Já si myslím, že přes vhodné médium jo. A taky, že hodně záleží na tom, pokud mají někoho známého třeba v tom souboru, takže to láká víc než jít úplně do neznámého prostředí. Že prostě mají i strach z toho, jako že se nezačlení. A ono je pravda, že jakože teď, když už je nás fakt třeba jako deset-patnáct členů, kteří tam chodí už třeba deset let, nebo takhle, tak jako už je ta skupina tak, nechci říkat uzavřená, jakoby my jsme otevření vůči novým členům, ale prostě ti noví členové to většinou vycítí, že už jsme více spjatí a mají těžší to začleňování.

Kde sa so súborom stretávate? Kde mávate skúšky?

Máme zkušebnu, takovou klubovnu, vyhrazenou od obce jednu místnost. Ono je to jakoby v tom komplexu, kde je kulturní dům. Je tam vlastně kulturní dům, je tam restaurace s ubytovacím zařízením a i ta diskotéka, to je takový jako jeden velký komplex a dole jsou jakoby i prostory pro kapely, které tam zkouší a my tam máme i tu zkušebnu.

Akú rolu podľa teba zohráva súbor Dolněmčan v obci?

Já si myslím, že jako co se týče těch folklorních akcí, tak jsme více-méně hlavní iniciátoři. Tak třeba fašank býval dřív záležitostí ročníku, že chodívali kluci, kteří by byli odvedeni na vojnu, ale jak začali slábnout ročníky, tak i ta tradice hodně oslábila, tak nás obec oslovila s tím, jestli to nechceme převzít právě jako v tom folklorním duchu. Takže jako fakt ty folklorní akce jsou pořádány spíš námi. Takže hodně velkou.

Navštevuješ ty konkrétne aj nejaké kultúrne podujatia mimo obec, ktoré by sa netýkali súboru?

Netýkali konkrétně našeho souboru nebo folkloru jako obecně?

Vášho súboru.

Jo, jakože co se týče třeba akcí v Uherském Hradišti, jako je Letní filmová škola nebo nějaké výstavy a tak, tak jo, snažím se, ale jako tím, že jsem v Brně, tak na to není moc času.

Odkiaľ získavaš informácie o tom, čo sa u vás v obci deje?

Konkrétně u nás v obci většinou od známých, ale máme docela dobré internetové stránky obecní, většinou i to, co bývá vyhlášené, tak tam bývá napsáno. A myslím si, že když je nějaká větší kulturní akce, tak jako vzhledem k tomu, že jsme obec, tak se to dá zjistit úplně jako když se jenom projdu po ulici a vidím nějaký plakát nebo tak, tak člověk si toho nemůže nevšimnout. Občas chodí letáčky nějaké a takhle.

A o tie stránky obce sa stará obecný úrad?

Uhm, ale nevím, kdo konkrétně.

Aké sleduješ médiá, aj také, ktoré sa netýkajú obce, ale tak všeobecného diania?

Když chci zjistit, něco jakože kulturního nebo ...?

Všeobecne.

Je to hlavně teda Facebook, určitě teda přes internet, právě stránky jako oficiální, podle toho, kam chci jít, teda jestli je to akce, jak sem říkala, ta Letní filmová škola, tak si najdu webovky, a tak, no. Spíš ty elektronický média než tištěná.

A na také běžné sledovanie spravodajstva?

Taky internet, většinou. No občas si kupuju respekt nebo takhle, ale většinou internetové stránky, iDnes.

A čo televízia alebo rozhlas?

No televizi moc nesleduju, a jediné, co sleduju v televizi, teda většinou taky přes počítač, si pouštím ČT 24, ale jinak jakože zprávy večerní nesleduju vůbec, to už třeba na TV Nova a tak z přesvědčení. A fakt, převážně ten internet na to zpravodajství.

Myslíš si, že úroveň tých médií je dostatočná? Poskytujú ti, čo by si ty chcela zistiť alebo vedieť?

No jakože poskytují hodně informací, ale já nevím, je docela těžké v tom vyselektovat, které informace jsou pravdivé a které nejsou, a tak jakože když dostane člověk jenom jeden nástin té informace, tak je to docela těžké to zhodnotit. Ale jako informací, a já si myslím, že médií je dost, horší je potom neztratit se v tom záplavu.

Zaujímáš sa aj o obecnú politiku, napríklad kto je tam starosta alebo tak?

Mám o tom povědomí nějaké, ale nesnažím se do toho nějak aktivně angažovat, nebo tak. Ale teď jsme měli volby, místní, tak jsem se samozřejmě zajímala o to, kdo kandiduje nebo takhle

a byla jsem u voleb, ale není to tak, jakože bych úplně měla přehled o tom, co konkrétně který kandidát přesně dělá nebo takhle.

Bavíte sa o tom v rodine, alebo s kamarátmi, alebo v súbore o tom, čo sa deje?

Jo (smiech).

Zaujímaš sa aj o národnú politiku?

Ano.

A vedela by si ju nejako porovnať s tou obecnou?

To si netruofám asi. Já si myslím, že ta politika, jakoby taková ta základní struktura je stejná i na té místní úrovni, že to potom jenom jako se stupňuje, ale konkrétně bych to asi nějak nehodnotila.

Ešte by som sa ťa chcela opýtať, kde vlastne v obci bývaš, ak mi to môžeš nejako bližšie popísať.

Je to u hlavní cesty (smiech).

A je to rodinný dom?

Uhm. Jo, řekla bych, že v centru. Máme všechno blízko, kousek od obecního úřadu.

Ešte by som sa ťa chcela opýtať, ako vyzerá tvoj bežný deň, z pohľadu toho, ako komunikuješ so svojimi kamarátmi, aké médiá na to používaš.

No, telefon, internet, Facebook a podobně, když se potřebuju s někým domluvit. A spíš na takové té formálnější úrovni používám hodně e-mail, protože třeba potřebujeme hodně řešit i když jedem na nějakou akci, tak komunikovat s pořadatelem a takhle, tak to je e-mail nebo telefon.

Ked' chodíte so súborom na nejaké akcie, tak zostáva tá komunikácia na teba?

Převážně. Ono záleží i na jaké úrovni, ono když máme řešit něco s obcí nebo tak, tak to neřeším moc já kvůli tomu, že nejsem právě v Dolním Němčí, takže to má na starosti většinou druhá vedoucí, která je se mnou ve vedení, a ta právě řeší třeba, když potřebujeme žádost na obec na nějakou akci, třeba povolení a takhle, nebo vyjednat něco, tak to řeší ona.

O to sa ty ale zaujímaš?

Zajímám se o to, ale nemám čas na to, abych prostě třeba na tu obec šla, řešila se starostou konkrétní věci a takhle.

Spomenula si teda, že pôjdeš na Erasmus (ešte pred začiatkom výskumného rozhovoru), tak máš niekoho vytipovaného, kto by ťa mohol vo vedení súboru nahradiť?

No my jsme to řešili, protože jsme měli teď členskou schůzi, ale ono to bude vypadat asi tak nějak, na podzim není těch akcí tolik, takže jakoby taneční zkoušky povedou buďto bývalí vedoucí, kteří pořád chodí do souboru, anebo tam mám ještě jednoho člena, který si myslím, že je taky schopný k tomu, aby vedl taneční zkoušky, takže to bude potom jakoby na domluvě, že řeknu, jakou mám představu, co by se mělo dělat a oni už podle toho k tomu nějak přistoupí.

A plánuješ sa do vedenia súboru potom vrátiť?

No, jakoby já v tom vedení zůstanu, jenomže budu jakoby zastoupena na toho půl roku. Uvidíme, co bude ten další rok i s mými časovými možnostmi a takhle, jestli nebudu třeba pracovat někde.

Takže akú rolu u teba hrá ten súbor? Snažila by si sa prispôbiť svoje časové možnosti tomu, aby si to stíhala, alebo bola by si ochotná sa toho vzdať?

Ono by záleželo, s čím bych to porovnávala. Kdybych měla nějakou skvělou třeba pracovní příležitost nebo tak, tak bych to asi hodně zvažovala a možná bych upřednostnila tu kariéru. Pořád je to jakoby koníček, soubor, ale to by fakt záleželo na té konkrétní situaci.

Ešte som sa teda dopytala, že mávate v obci rôzne brigády, napríklad, že bola oprava plotu na cintoríne alebo niečo také?

Tak o tom nic nevím asi (smiech).

A teda, keby bola nejaká takáto akcia, chcela by si sa zapojiť, keby si mala čas?

Asi by záleželo, z jaké iniciativy vyšla taková akce, možná kdo by to pořádal, za jakým účelem, jestli by to mělo mít nějaký jakoby pozitivní výsledek nebo by to bylo zbytečné nebo tak.

Aká si myslíš, že je rola cirkvi u vás v obci?

Mají hodně silnou pozici, si myslím, protože pořád jako u nás na obci je hodně věřících lidí, převážně těch starších, takže ti z té starší generační složky, tak ti mají jako hodně i třeba jakoby ten folklor hodně spojený s církví, s kostelem a tak, takže když jim třeba hody pořádáme nebo tak, tak jako považují za samozřejmost, že mi půjdeme v těch krojích do kostela a tak. Takže v tomhle směru jo.

A tvoja rodina je veriaca, alebo teda vy navštevujete kostol?

Jsme věřící, teda s tím, že já moc ne, jakoby teď to dost u mě upadá, i v tom smyslu, jakože mám trošku už jiný názor než třeba moji prarodiče, ale rodiče jsou věřící, chodí do kostela.

A prarodičia teda tiež.

Jo.

A tí tiež žijú v Dolným Nēmčí?

Uhm.

A trebárs súrodenci rodičov? (Tu ma zaujímalo, či žijú v Dolnēmčí, ale spočiatku sme sa nepochopili.)

Sourozenci od mamky jo, jsou věřící, z otcovy strany je to míň teda.

A žijú všetci v Dolným Nēmčí?

Uhm (smiech).

To je zaujímavé. Počula som, že je tam niekoľko takých väčších rodín, alebo že teda majú aspoň rovnaké priezvisko.

Jo, jo, jo.

A zúčastňuješ sa nejakých cirkevných akcií, napríklad farného plesu?

Tam jsem byla. A to je taky možná zapříčiněno i tím, že to je takový, jako bych řekla, nejkvalitněji provedený ples.

Takže tí ľudia, ktorí sa angažujú v cirkvi, tak sú tiež takto aktívni v tom poriadaní akcií?

Ono jakože, tady tyhle akce většinou pořádají ministranti, ti kluci, a já si myslím, že jsou docela schopní, co se týče organizátorství a takhle. Takže jo, takže oni většinou mají, já nevím, nějaké svěcení vín a podobně, tak to jako řeší s farářem, ale pomáhá jim hodně.

Ešte by som sa teda vrátila k tým informáciám z obce. Ako hodnotíš kvalitu toho obecného spravodaja alebo spravodajstva?

Já si myslím, že je to dostačující proto, aby se člověk dozvěděl všechno potřebné. A opravdu jako minimálně, když se to nedozví konkrétně z toho zpravodaje, který vychází vlastně jednou za tři měsíce, si myslím.

Takže nie raz sa mesiac?

Ne, ne, ne. Ono to asi ani není potřeba úplně, každý měsíc, zas až tolik toho dění tam není. Ale pořád je to podpořené těma internetovýma stránkama a dnes už má většina lidí přístup na internet, i těch starších.

A čo trebárs tvoji rodičia, tí sledujú aj Facebook?

Jo.

Áno? Moji napríklad nie.

Tatínek si založil facebookový profil, takže je hodne aktivní (smiech).

Zdieľate tam napríklad aj fotografie z tých svojich akcií alebo snažíte sa nejako prezentovať na sociálnych siet'ach aj svoj súbor?

Jo, jo, my máme vlastne založenou webovku, jakoby oficiální souborovou, a tam, měli by tam být i fotky, ale momentálně náš správce webu, což je jeden z členů, to trošku fláká, ale každopádně máme založenou i jakoby oficiální fanpage na Facebooku a tam jsou většinou hned na druhý den dané fotky z nějaké akce, pozvánky a takhle, takže tady v tomhle směru si myslím, že propagujem docela dobře.

A kto Facebook administruje, tiež niekto od vás zo súboru?

Já to dělám a taky vlastně holky, co jsou se mnou ve vedení.

A tie sú v akom veku?

Jedna je stejně stará jako já a druhá má 26.

A nemáte problém trebárs s tým, keď si povedala, že vediete starších, tak nemáte nejaký problém s tou autoritou?

Trošku jo, ale ono nejde ani tak o autoritu, jako spíš o to, že ti lidi už mají ty priority někde jinde a prostě soubor je pro ně jenom způsob odpočinku, kam si jednou za týden jdou dát skleničku, zatančit si chvilku a povykládat. Takže už to není tak, že bych čekala jakože iniciativu k tomu, se někam propracovávat, na nějakou vyšší úroveň nebo tak.

A ty by si ten súbor niekam chcela takto viesť??

Kdybich měla materiál, tak jo (smiech).

Ako to prebieha, keď chcete alebo sa snažíte organizovať nejakú akciu? Je to také zabehnuté s tým, že každý rok bývajú už tie zabehnuté akcie, alebo sa snažíte vymýšľať aj niečo nové?

Teď máme spíš ty zaběhnuté akce, s tím, že třeba ten fašank není zas až tak úplně zaběhlá akce, pořádně to čtyři nebo pět let, takže tam se to snažíme každým rokem nějak vylepšit a vždycky jako zjistíme nějaké to slabší místo a snažíme se to nějak jako upravit, aby to mělo lepší efekt. Ale jinak jako, co pořádně pečeni chleba a ty vánoční koledování a tak, tak to si myslím, že už je více-méně jakoby předurčené, jak to bude vypadat, plus jakoby doprovodný program řešíme každý rok individuálně.

A teda mám ešte otázku k tomu, že čo si myslíš, že tých mladých ľudí, vrátane teba, čo už bývate mimo Dolní Němčí, tak čo vás láka k tomu, aby ste sa tam stále, takmer každý týždeň, vracali a takto sa podieľali na tom dianí?

To je pořád nějaká taková ta soudržnost, jakože udržet tradici a fakt, hlavně tá tradice, protože je to hrozně hezké a se to hodně vytrácí tím, jak se lidi hodně stěhují právě i do těch měst, nebo jezdí do zahraničí a tak, tak se to hodně prolíná, a prostě pořád si myslím, že je hezké, když člověk někam přijede na tradiční akci a vidí tam opravdu jako lidi v těch krojích a opravdu jakože třeba tu akci pořádají v takovém tom původním smyslu, jaký měla, takže tohle hlavně, no. Asi taková ta fakt láska k té vlasti (smiech).

A máš pocit, že by sa obyvatelia Dolního Němčí nejako vymedzovali voči obyvatelom napríklad okolitých obcí? Funguje tam nejaká rivalita?

No taková tá, jak je řečeno, zdravá, klasická, ale nemyslím si, že by tam bylo jakože, že by přijeli třeba (obyvatelia obce, nerozumím) nebo tak, tak Dolněmčani po nich něco házeli, to ne (smiech). Ne, ale každý si vždycky hájí to své, ale nemyslím si, že by to u nás bylo nějak markantně znát.

Majú nejaké iné tradície v tých obciach, alebo to nesleduješ?

Trošku se to liší. Právě mi přijde, že v každé obci je nějaká ta, asi jakoby jedna, nebo většinou dvě tradice, které jakoby oni mají ty nejdůležitější, třeba ve Vlčnově je to Jízda králů, logicky, a to samé i v Hluku, že oni tam jakoby víc řeší tu jízdu králů, což u nás vůbec není. Takže u nás bývá takovým vrcholem jednou za čtyři roky dožínky, což zase v jiných obcích není zavedené.

A prečo to býva raz za štyri roky?

Nemám tušení. Nevím, ale ono se to tak nějak obnovilo, ta akce, dřív to bývalo pravidelněji a já si myslím, že je to tak 15 let možná, co se obnovila ta akce a myslím si, že to i ze začátku bylo kvůli tomu, že nebyli lidi, takže většinou jednou jakoby za ty čtyři roky, že se shromáždila ta chasa, která je tam potřeba. A nevím, tak nějak prostě, já když jsem šla do souboru, tak už to bylo zavedené, že jsou jednou za čtyři roky tady ty slavnosti.

Fungujú v obci aj nejaké iné spolky alebo umelecké krúžky okrem folklórneho súboru?

No jakože kromě nás, teda jakoby ještě v tom folklorním směru je tam ten Dolněmčánek a jsou tam zbory, a to jsou spíš starší, no, nechci říct důchodci, ale jsou to spíš jako chlapi a tetičky. A pak u nás funguje taková komise kulturní, to je na obci přímo, a ti pořádají třeba šibřinkový ples. A já jako nemám moc přehled konkrétně, které akce jsou jejich. No a pak jsou tam jakože spolky - zahrádkáři, hasiči a tak, a taky mívají jako nějaké, já nevím, třeba výstavy vín a podobně.

Ešte som sa dopytala, že ste zaujímaví pestovaním cesnaku.

Uhm.

Tak aj tomu sa tam ľudia venujú?

No, pretože väčšina ľudí má to svoje pole a predáva česnek, jo, asi jsme tím význační, máme to i v erbu, tak...(smiech)

To som nevedela.

No máme prezývku jakože česnekáři, takže něco na tom asi bude.

A čo vaše nárečie? Hovoríte ním aj doma?

Prarodiče hodně, rodiče taky docela dost. Já si myslím, že já většinou když přijedu domů, tak přepnu a nedělá mi to problém mluvit nářečím. Občas jako bývám středem posměchu, jakože se snažím mluvit moc spisovně, ale mně už to jakoby nabíhá automaticky, takže jo. Ale myslím, že z té starší generace, třeba 40 plus, tak mluví dost nářečím. Ne takovým, že by jim nešlo rozumět, ale jako jo, docela jo.

A prepínajú sa aj oni tak, keď prídu niekam, kde sa tým nárečím nehovorí?

Můj otec jo (smiech). Snaží se, no.

(Nahrávanie rozhovoru som na chvíľu prerušila, medzičasom sme sa znovu začali rozprávať o súbore).

Uvidíme, jak se to vyvine, až se vrátím.

A myslíš si, že čo sú teraz deti v tom Dolněmčánku, tak prejavujú nejaký zájem, že by chceli pokračovať ďalej?

Teď možná jo. Ono jako je spousta těch lidí, co teď mají 16-17 a v tom Dolněmčánku byli a teď jakože...jdou na tu diskotéku právě.

Myslíš, že to súvisí aj s tým, že dochádzajú inde do školy, že už na to možno nemajú toľko času?

Tak jako ti středoškoláci pořád docházejí každý den domů, takže to si nemyslím. To podle mě nebyl jakoby faktor. No možná že to neberou jako něco, co je cool. Jakkože když chodí do folklorního souboru a dávají si na sebe kroje. Ale je to hodně o tom, jako podle mě kdyby přišlo třeba pět lidí do toho souboru a ti ostatní by viděli, že tam chodí i mladí a že se s nima ostatní normálně baví (smiech), takže by to třeba přehodnotili.

Cítíš, že máte dobrú podporu od obce ako jej reprezentanti?

Jak v čem. Jako určitě by to šlo zlepšit.

A ako by si si to predstavovala?

Možná v komunikaci, jakože když jsme třeba měli nějaké požadavky nebo tak, tak jsme vždycky neshledali úplně s úspěchem. A tak nějak, když vidím akce v jiných obcích, tak třeba i ti starostové se více angažují a že se snaží z vlastní iniciativy a není to jenom jakože

z nějaké formální jako žádosti nebo tak. Já dám blbý příklad, když jsme byli ve Slavkově na tom folklorním dnu, tak ten starosta tam celou dobu byl a prostě přišel za náma a byl tam s náma, jakože...ale myslím si, že se to teď lepší.

Ale máte, ak sa nemýlim, stále toho istého starostu.

Uhm. No právě, když máme třeba to fašankové večerní pochováání basy, tak tam jakože bývá prostor pro takové ty vyvolávačky, jakože co se třeba za ten rok stalo v obci nebo jako v republice a jsou to jakože takové hlasité pomluvy, jakoby normálně pomluvy, jsou to právě jako fakta, o kterých se nemluví, ale všichni o nich vědí. A tam si občas toho starostu vezmeme na špacír a podobně (smiech). Že to trošku zapůsobilo, že si to možná trochu uvědomuje. Ne, to nevím, jako že by to bylo zas úplně jenom kvůli tomuhle, ale...

Takže vlastne keď vy máte nejakú požiadavku, tak komunikujete priamo s tým starostom?

Většinou jo. Nebo s místostarostou se komunikuje a tak.

A musí to byť takou oficiálnou formou?

Jakože když třeba pořádáme, míváme pečení chleba, to bývá na muzeu, jakoby co máme v Dolním Němčí, tak tam prostě ten prostor musí být jakoby oficiálně pronajat za účelem té akce, takže se musí podat oficiální žádost. Ale nenapadá mě teď nic jiného, co bychom úplně neformálně řešili. Ono je většinou lepší i pro nás, pro takovou tu jistotu mít to oficiálně černé na bílém, než se někde domluvit prostě v hospodě a pak nám řeknou, že jsme jako nepožádali o nic. Takže tak.

A ty, ako jedna z vedúcich toho súboru, komunikuješ aj s vedúcimi iných súborov?

Ano.

A ohľadne čoho?

Právě většinou, když třeba pořádáme nějakou akci a potřebujeme nebo chceme nějaký soubor pozvat, aby nám udělali nějaký doprovodný program nebo aby byli součástí toho našeho hlavního programu, tak právě většinou oslovím toho hlavního vedoucí, nebo nějakou kontaktní osobu a s nima vyjednávám právě, jestli chtějí přijet, s čím by přijeli a jaké my máme požadavky a tak.

A to prebieha e-mailom?

E-mail nebo telefon.

Takže osobná komunikácia skôr nie?

Z mé strany na to není moc jakoby příležitost a hlavně je to jednodušší domluvit se takhle přes ten e-mail i z toho důvodu, že kdybych já se domluvila s někým, že se setkáme, tak já mu řeknu, máme třeba za měsíc, za dva tu a tu akci, je to ten a ten termín, potřebujeme tam, aby

nějaký soubor třeba odtančil půl hodiny. Oni mi řeknou, jo, zeptám se děcek na zkoušce, jestli můžou. Takže by jsme jakoby stejně nic nevyřešili.

Ešte som sa chcela opýtať na tie kroje. Máte na ne financie od nejakých sponzorov, alebo od obce, alebo za tie vystúpenia?

No, dáváme každý rok žiadosť na obec, práve kvôli jako rekonštrukcím krojů a takhle, ale ono je to hodně nákladné, takže většinou jako nezvládneme z těch peněz opravit to, co potřebujeme. Ještě využíváme hodně od Valenty vlastně granty, co dávají.

Od koho?

Vlastně Synot, Nadace Děti-kultura-sport, tak oni vyhlašují každý rok grant, takže o ten si žádáme a zatím se nám povedlo jakoby vždycky uspět, že jsme nějaký dostali. A na základě toho potom my necháme vyrobit třeba nějaké boty a tak a oni nám to proplatí.

A keď idete vy na akciu do nejakej inej obce, tak ponúknu vám oni nejakú platbu za dopravu alebo tak?

Většinou práve ta vystoupení bývají za jídlo nějaké, nebo nějaké občerstvení během toho a za práve tu dopravu. Velmi málo bývá, že by to bylo jako placené vystoupení, že bychom za to něco dostali. A když už teda jakoby něco dostaneme, tak třeba je to zase udělané tak, že nedostaneme vůbec žádné jídlo a takhle. Anebo musíme platit třeba muziku, protože vlastní nemáme. Takže ty akce...když někde vystupujeme, tak to není výdělečné.

Funguje to aj naopak, že aj vy pozývate iné súbory z iných obcí?

Uhm. Práve teď zrovna vyjednáváme soubor z vedlejší obce, aby nám přijeli dělat doprovodný program na pečení chleba, a tam to taky bude fungovat tak, že oni přijedou, vlastně, my tam vybíráme vstupné a něco málo jim přispějeme na cestu a vlastně se tam o ně postaráme, občerstvení a tak.

Ktorá je tvoja najobľúbenejšia akcia, čo sa koná v obci?

Hm...no...jakoby kterou pořádáme nebo celkově která se koná?

Celkovo.

Já si myslím, že jsou to ty hody, ale hody s právem, teda, když jsou, tak ty, no.

To býva každoročne?

S právem bývají každý druhý rok. To jsou ty slavnostnější, kdy volíme stárky a takhle, a to je moje nejoblíbenější, protože už fakt jako je to prostě, je to naše akce, jakoby folklorní, zároveň nám s tím pomáhá obec a je to prostě takové, je to hezké. Je to ve velkém dělaný, večer bývá zábava pořádaná, takže asi tak.

Po vypnutí diktafónu ešte respondentka dodala k svojmu pôsobeniu v Dolněmčanovi: „Kdyby mě to nebavilo, tak to nedělám.“